

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasáboz pett sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A nemzeti párt vergődése.

Arad, szeptember 10.

Végre kiült a régóta haldokló nemzeti párt arczatára az agónia beállt jellemző hypokratesi vonás, és a közvélemény félrevezetésében nagyra nőtt ellenzéki hazudozók, bármily virtuózok is a csürés csavarásban. Horánszky beszéde után a küszöbön álló katasztrófát — *debuisset pridem* — többé le nem tagadhatják. De mint a macska az egérfogást, úgy az ellenzéki „*publicristák*” sem tudják leszokni a hazug ferdítést, és az apponyisták dicstelen szertemállásának is kitalálták az eset valódi jelentőségét takargató nevét, és azt mondják róla, hogy küszöbön a „*fuzió*”.

Ugy akarják ugyanis az ellenzéki hirgyártók a nemzeti párt likvidációját föltüntetni, mintha e párt töprengő elnökének keserű önvallomásai és „*mea culpa*” egy egészen új párt-alakulásnak képeznék a kezdeményező akcióját, mely Apponyiek táborából indul ki, és a szabadalvú pártot elemeire bontja.

Páratlan bátorsága a föllentésnek nyilvánul e tendenciózus csürés csavarásban, és az ember valóban nem tudja, hogy nevensen vagy boszankodjék rajta. Mert hát mit is mondott Horánszky és főképen miről hallgatott? Azt mondta, hogy az egyházpoltikai reformok az életben beváltak, hogy azok a vallás békét és a hitélet érdekeit nem sértik, egyben elítélte a revizionista néppártot és azokkal együtt a kedves barátját és pártfelét, a Sággy professzort, ki Somorján a reviziót hangoztatta, és elítélte saját vezé-

rének magatartását a *multban*, midőn ez a reformok ellen teljes erejével küzdött, és a *jelenben is*, a midőn a fenttiszelt Sággy épen az ő jelenléte és segédkezése — kétségkívül beleegyezése — mellett tartotta a néppárt szája ize szerint megkoncipiált beszédét. Azután mélységesen hallgatott Horánszky a nemzeti párt külön programjáról, miután komoly ember létere a magába szállás amaz ünnepélyes pillanatában szégyellt a — *szavakkal játszani*. Ha tehát valamely párt elnöke elismeri a jogosultságát annak, a mi ellen eddig harcolt, és elejti azt a mire eddig törekedett és a minek alapján eddig állott, akkor e párt megszüntéről tett ünnepélyes kijelentést országvilág előtt; az a közös alap pedig, a melyre a pártok együttműködését helyezte: a kiegyezési kérdések megoldása, olyan sarkalatos pontját képezi épen a szabadalvú párt programjának, a melyet nemcsak megvalósítani törekszik, hanem a melyet — guvernementális párt létere — rövid időn belül okvetlen dűlőre kell vinnie, még pedig az általa megkezdett uton és irányban, mert itt Horánszkyék külön-állása, a kvóta kapcsolatosága, nem magyar, hanem osztrák álláspont és érdek; a minthogy az Apponyistáknak, a szabadalvú párttal ellentetes állásfoglalásuk körüli törekvéseikben mindig sikerült olyasmint kieszelni, a mi Magyarországnak kárával járna, s az osztrákok malmára hajtáná a vizet. Bizony ezer szerencse, hogy ők nem intézik az ország sorsát.

Már ebből is kitűnik, hogy ha a nemzeti párt bomlásával új pártalakulás jönne létre, az *elvi alapon* nem történhetnék

meg másképen, minthogy az Apponyisták liberálisabb elemei elfogadnák a szabadalvú párt programját, nem lévén nekik maguknak semmiféle más pozitív és megvalósítható programjuk sem azonkívül sem abban benne.

Nem csodáljuk egyébként, hogy az ellenzéki politikai harangöntők, személyi motívumok egyéni érdekelletetek, rokonság és ellenszenv közbejársásával remélik a nemzeti párt liberális elemeinek aktivitásba lépésével a szabadalvú pártnak is kettéválását. Ezen jó urak politikai iskolája egészben sem állott egyébből, mint személyes torzsalkodás és gyűlölködésből, míg fegyvereiket a rágalom és gyalázkodás arzenáljából válogatták. Azért most is úgy képzelik a liberális apponyisták belépését a szabadalvú pártba, hogy onnan majd a nekik nem tetsző elemeket kikergetik, első sorban természetesen a kormány mostani elnökét Bánffy Dezső bárót, azután a Tiszáékat és ráadásul a szabadkőműves reformereket. Wekerlét már egy felültetett újságban penzióba is küldötték.

Az összes fuzionális híresztelésekből, melyeket Horánszky nyilatkozatai alapján világgá kürtöltek, csak annyi igaz, hogy a nemzeti párt feloszlik, meghal a programtalanság és eivtelenség dicstelen halálával, miután a hazugság, melylyel évekig táplálkozott, végre is nem önthetett bele sem életet, sem az államfentartás nehez munkájához megkivántató erőt. Abban az egyben igazat adunk az ellenzéki hirgyártóknak, hogy Apponyival a klerikális grófok és az ezekkel egy huron pendülő gavallérok és professzorok a néppárt felé fordulnak, míg a liberális rész

Az „Aradi Közlöny” tárczaja.

A végrendelet.

Írta: Jean Ramasc.

I.

Martial paraszt házat a gascogniak társaságán „*cazebére*”-nek hívták. Irodalmi nyelvre átvive: „A szép ház”. Egy lejtő csucsáról tetőzetesen nézett le a falura és barátságosan mosolygott fénylő ablakaival, melyeket zöld ablaktáblák és fehér függönyök díszítettek. Imitt s amott mutatkozott ugyan egy kis mohacsomó, mint könnyű szakállpihe egy ventűlő asszony arczán. Egészen fent két középső ablak tele volt szakadásokkal. De évenként tavaszkor eljött a kőműves és eldugaszolta a nyugtalanító hasadékot. Mindemez intézkedéseknél fogva megérdemelte azt a büszke elnevezést, melyet a nép szája egykor adott neki: „A szép ház.”

Martial, a *cazebére* birtokosa, erőteljes felivér volt, kinek arca a vörös répa színárnyalataiban díszlett. Olvasni is tudott s nagy ügygyel s bajjal kiböngészte a kalendárium-ból az időjósásokat. Az írással kissé bajban volt; ha a toll jó volt metesze s a papíros sima, úgy nagy keservesen képes volt nevével lepingálni. De minden tollvonás kinos sóhajást csalt ki belőle.

Felcséjét Marcelinének hívták; csinos,

megnyerő asszony volt. A szomszédok ra mosolyogtak, mikor vele találkoztak s ő köszöntésüket szelid hangon viszonzta. Miután nem voltak gyermekeik, az asszony rábirta férjét, hogy egy unokaöccsét fogadja házába, egy derek fiút, kit aztán később gyermekül fogadhatnak. Julien Bartignenabe azelőtt katona volt és kalandjairól oly furcsa dolgokat tudott elmondani, hogy a parasztnők szemei lángra lobbantak és feléje ragyogtak.

Egy forró júniusi napon Martial apó feleségével és öccsével, ki tengerit hántott, a ház ajtaja előtt egy padon ült. Egyszerre szótlanul összerogyott.

— Az isten szerelmeért, — kiáltott fel Marceline, — mi bajod van?

Julien oda ugrott és ketten eloxipelték Martialt a konyhába.

Az öreg paraszt nem mocozant meg többé, nehezen lélegzett és tágra nyitotta szeméit, de képtelen volt beszélni, vagy csak egy ujját is megmozdítani.

Igy feküdt estig.

Mikor éjjel lett, egy árnyék surrant végig a testén, kezei remegtek és ajkai megnyiltak. Astán azt mondta feleségének és öccsének:

— Gutaütés volt. Már nem tudom, hogyan hívják az orvosok, de emlékszem, hogy nagyatyám kevéssel halála előtt éppúgy rogyott össze, mint én. Julien, hívd el a jegyzőt és hozd magaddal négy tanut, akik írni tudnak.

Az öreg paraszt nehezkésen fölkel s a szekrényhez vándszorgott, melyből kivett egy régi, kopott törvénykönyvet. A foszlányos könyv szinte magától nyilt ki. A keresett hely 971. szakasz volt, melyet Martial fél hangon felolvasott: „Jogérvényes végrendeletnek az tekintendő, melyet két jegyző, két tanu jelenlétében, vagy egy jegyző és négy tanu jelenlétében szerkeszt meg.”

Midőn Marceline ezt meghallotta, ijedten felkiáltott:

— Hogyan Martial? csak nem gondolsz arra, hogy végrendeletet csinálj?

— Miért ne? Birtokomból semmit se vihetek a föld alá.

Es tovább olvasott könyvében: „... Ha a végrendeletet két jegyző fölvette és az örök-hagyó mondta tollba, úgy pontosan a tollbamondás után az egyik jegyző által irandó le.”

Martial ünnepélyesen és főnhangon olvasott, mint aki egy paraszt-embereknél ritka, nagy cselekedetre készül.

II.

A tanuk megjelentek a *cazebére*-ben. Nem sokára a jegyző is megérkezett ünnepi fekete- és mappával a hóna alatt.

Martial levette házi sapkáját s az érkezteteket szobájába vezette. Miután őket egy pohár borral megkínálta, kijelentette nekik, hogy végrendeletet akar csinálni.

a szabadelvű párthoz közeledik. Hogy aztán az utóbbiak érdemes vezére, a Horánszky, bemegy-e a Lloyd épület kapuján, vagy azon kívül töpreng a világ folyásán? az az ő dolga lesz, de hogy a szabadelvű párt oda hagyja eddigi vezetőit és taborát és a megtért *Sault* emelje paizsára, ez oly képtelen állítás, a melyet csak is a fakciózus ellenzék hivatásos hazudozói tudnak kieszelni; s csak azzal a közönséggel elhitetni, mely eddig is az ő föztjükkel táplálkozott.

A Magyar quóta-bizottság f. é. szeptember hó 19-én folytatja ismét tanácskozását. A bizottság valószínűleg csak egyetlen ülést tart és abban határozta fogja emelni a második nuncsiumnak dr. Falk Miksa által kidolgozott tervezetét. Ezen nuncsium-tervezetnek tartalma a már nyár elején, a parlamentáris szünetek előtt közzétett hivatalos kommunikékból eléggé ismeretes. Ezen második nuncsiumnak elküldése és közzététele után közvetlenül megkezdődnek a két bizottság tagjai közt szóbeli tárgyalások. Ezek a tárgyalások a két kormány közt történt megállapodás értelmében eszűtal Budapesten tartatnak meg, mert a megfelelő tárgyalások eselőtt tíz évvel Bécsben ejtettek meg. Hogy-e tárgyalások a két bizottságnak most erősen szétágazó véleményeit összeegyeztetni fogják-e, azt legalább Budapesten beavatott körökben nagyon is kétségesnek tartják. Mégis siettetni akarják a tanácskozások tempóját, hogy legalább a nemleges eredmény mielőbb megállapítható legyen.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, szeptember 10.

A képviselőház szakszerűleg, az ellenzék és kormánypárt részéről egyformán szives engedékenységgel tárgyalta a bűnvádi perrendtartás részleteit.

Tudósítónk a következőkben számol be az ülésről.

Az ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Schóber Ernő és Lakatos.

A kormány részéről jelen voltak: Bánffy Dezső br. minisztereink, Erdély Sándor.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A bűnvádi perrendtartás.

Az előzetes letartóztatás.

A 141. §-nál folytatólag szolt

Szalay Károly a Visontai határozati javaslatát pártolja.

Erdély Sándor igazságügyi miniszter czá-

folja a szakasz ellen felhozott kifogásokat s kéri a Házat, hogy Visontai hat. javaslatát mellőzze.

Polonyi Géza visszavonja módosítását, mert Visontai javaslatában benne foglaltatik. A Ház a megejtett szavazás alkalmával az eredeti szöveget fogadja el.

A 143. §-nál

Chorin Ferencz előadó beterjeszti a bizottság módosítását.

A Ház a módosított szöveget elfogadja.

A 145. pontot a bizottság által javasolt szövegében fogadja el a Ház.

A vizsgálati fogság.

A 154. §-t

Mérey Lajos felszólalása után a Ház a pontot elfogadja.

A 177-ik, 178-ik és 180-ik pontot a bizottság módosításával fogadja el.

A 193-ik §-nál

Mérey Lajos stílusos módosítását a Ház elfogadja.

A 222-ik pontnál

Polonyi Géza módosítást nyújt be, hogy a ki a pontban körülírt bűncselekmények miatt elítéltetett az eskütételtől eltiltassék.

Erdély Sándor igazságügyi miniszter röviden kijelenti, hogy a módosítást elfogadja.

A Ház a módosítást elfogadja.

A 238-ik §-t a bizottság pótszövegezésében fogadják el.

A 250-ik §-nál

Polonyi Géza megakadályozandónak tartja, hogy a szakértők az eredeti okiratokat különböző jegyzetekkel el ne éktelenítsék.

Erdély Sándor igazságügyi miniszter kijelenti, hogy ez a törvénybe nem tartozik, de rendeleti uton intézkedni fog az anomalia megszüntetésére.

Polonyi Géza módosítását visszavonja, mire a Ház az eredeti szöveget fogadja el.

A 258-ik pontnál ugyancsak

Polonyi Géza szólal fel. Módosítást nyújt be, hogy a vizsgálati fogoly ellen benyújtott jogorvoslat soron kívül fel legyen terjeszthető.

Plósz Sándor hangsúlyozza, hogy ez a módosítás nem ehhez a szakaszhoz tartozik.

Polonyi Géza módosítását visszavonja.

A Ház a szakaszt eredeti szövegében elfogadja.

A 282-ik §-nál

Vörös József nyújt be módosítást, hogy a szakasz 2-ik bekezdésének második mondata teljesesen elhagyassék.

Chorin Ferencz előadó a módosítást nem fogadja el.

A Ház a módosítást elveti.

A 285-ik pontnál

Mérey Lajos nyújt be módosítást, mely szerint a főtárgyalás elnöke a védő kirendeléséről nem csupán intézkedik, hanem a védőt kirendelni köteles.

Chorin Ferencz előadó a módosítást elfogadja.

Erdély Sándor igazságügyi miniszter az előadóval nem ért egyet s a módosítást elveti.

Esti fél tizenegy óra volt. Martial körüljárta czebeberet, megtekintette a színt, a osztr meg a padlást és miután meggyőződött, hogy minden rendben van, szobájába akart menni, hogy lefeküdjék.

De az ajtó előtt hirtelen összerogyott és minden jajszó nélkül meghalt.

III.

Igy találta őt felesége néhány perozcel utóbb. Segítségért kiáltott. Az öcsöcs elősietett. Kettlen ágyba vitték az öreget.

Martial mozdulatlan maradt.

Most már nem lélezett és merev tekintetével semmit se látszott észrevenni.

— Jó Istenem! Jó Istenem! — hebegé Marcoline borzongva, — férjem meghal!

Julien kivette a szekrényből a szentelt gyertyát, melyet parasztházakban meg szoktak gyújtani, mielőtt a haldokló lelke elszáll.

— Martial! — kiáltották fölvaltva.

A paraszt nem felelt.

— Martial, látas-e, hallas-e bennünket? — kiáltá Marcoline és egyre dörzsölte férje élettelen kezét.

De Martial nem mozdult.

Erre aggodalom fogta el az asszony szí-ét és elborzadt arra a gondolatra, hogy a ualál bevonult a házába. Keresztet vetett és az ágy előtt sokogva térdre hullott.

A ház az eredeti szöveget fogadja el.

A 294-ik pontnál.

Mérey Lajos óhajítja, hogy a 294-ik §-ban kifejezésre juttatott nyilvánosság elve a 296-ik §-ban körülírt esetben is fentartassék.

Erdély Sándor igazságügyi miniszter nem fogadja el a javaslatot.

Polonyi Géza a pont 4-ik bekezdéséhez nyújt be módosítást, melynek ozélja, hogy a benne kifejezett junctim megszüntetessék.

A ház az eredeti szöveget fogadja el Polonyi módosításával.

A 297-ik pontnál ugyancsak

Mérey Lajos nyújt be módosítást.

Erdély Sándor czáfolja Mérey állítását s a módosítást elveti.

A ház az eredeti szöveget fogadja el.

A 301-ik §-nál

Mérey Lajos nyújt be módosítást.

Erdély Sándor igazságügyi miniszter és a ház a módosítást elveti.

A 304-ik pontnál

Mérey Lajos és Polonyi Géza nyújtanak be módosításokat.

A ház az eredeti szöveget Polonyi módosításával elfogadja.

A 306-ik szakaszhoz

Mérey nyújtott be indítványt melyet Chorin felszólalása után a ház mellőzött.

Városi közgyűlés.

(Második nap.)

Arad, szeptember 10.

A városi közgyűlés második napja is élénk érdeklődés mellett indult meg. Ennek oka az a kérvény volt, melyben az arad-hegyaljai villamos vasut engedélyesei a város hozzájárulásáért folyamodtak.

Institoris Kálmán főjegyző ismertette a kérvényt és utána a tanács pártoló határozatát. A tanács csak egy neki nyújtott jogot utasított vissza, nem akarván kiépíttetni a radnai-uttól a pályaházig a szárnyvonalat, nehogy a saját közuti vasutjának versenytársat adjon.

A tanács javaslata ellen szözlottak, bár az elektromos vasut eszméjével rokonszenvüket kifejezték Vajda István dr. és Lendvai Sándor. Az előbbi szakértő bizottság véleményét akarta bekérni, hogy a város tudja mekkora a kockázata, midőn az 50,000 forintot megszavazza, az utóbbi a pénzügyi bizottság hozzászólását után kívánta a döntés előtt.

A közgyűlés 45 szavazattal 31 ellen a két halsztó indítványt elvetette és a tanácsnak Salacz Gyula polgármester által módosított indítványát elfogadta.

Egy másik kérelemmel is méltányosan járt el a közgyűlés.

— No, de ne sirj úgy, — mondá Julien és keze átkarolta őt.

— Oh — viszonzá Marcoline — ha az ember meg is sokalja az urát, mégis fáj mikor meghal...

Martial arczán egyetlen izom se rándult meg.

De miközben Marcoline még mindig sokogott az ágy oldalán, egyszerre halk nesz volt hallható, mely mind erősebb lett. Martial ajkairól tamadt. Könnyű borzongás rásta meg a haldokló testét. Aztán kinosan megfordította fejét és mereven nézett Julienre.

— Ah, ő él! — kiáltott fel az öcsöcs hátrálva.

Marcoline a szoba másik sarkába menekült.

Az öreg lélegzete mind lihegőbb, erősebb és borzasztóbb lett. Egyik kezére támaszkodva, lassan ágya szélére ült. Szemei szinte kimeredtek üregeiből.

— Nem... az én... házamat!... hebegé és fenyegetve emelte kezét Julien felé; nem... az én... házamat!...

A kütségbeesés erejével ismételte a szavakat. Időközönként a torkához kapott, mint ha megbénult nyelvét szolgálatra akarná kényszeríteni.

Mindent hallott, mindent értett!

Annak akarta házat ajándékosni, aki feleségét elrabolta! Nem, nem fog addig meg-

Megszavazta a kereskedelmi és iparkamara által a Simonyi-utca végében kért telkeket.

A gyűlés többi tárgyát megcsappant érdeklődéssel alig egy-egy hozzászólással intézték el.

Részletes tudósításunk a következő:

Aradváros törvényhatósági bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta folytatólag közgyűlését Fábian László főispán elnöke alatt.

Elnöklő főispán üdvözlően a törvényhatóság megjelent tagjait, a közgyűlést megnyitotta s felkérte Institoris Kálmán főjegyzőt a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasására, mely ellen észrevétel nem lévén, az hitelesített.

Ócsászári és apostoli kir. Felsége Csibinet irodájának, a Felség személye körüli Miniszter urhoz intézett közleménye, mellyel Károly Lajos Őcs. és kir. Fenségének elhalálása alkalmából Arad szab. kir. város közönsége részéről kifejezett részvét nyilatkozatát a legmagasabb köszönet nyilvánítatik, tudomásul vétetik.

Attérven a napirend további részére, elnök ama javaslatára, hogy a sorrend pontjainak egymásutánja változtatásuk meg, tárgyalás alá került a 9-ik pont.

A hegyaljai villamos vasut.

A tanács betérjeszti javaslatát a Péterfy Antal, Barabás Béla dr., Pless Mór és Múlek Lajos dr. alapítók által beadott kérvényre, mely szerint a tanács tekintettel azon előnyökre, hogy a vasut létesítése által a szomszédos községek olcsóbb és gyorsabb közlekedési vonalat nyernek, a város piacze emelkedik, tekintve hogy a szőlők rekonstruálása Arad érdekében állván, a vasut pedig a szőlők felvirágzását nagyban előmozdítja, tekintve hogy a vasut által a községek keresetforrásai emelkednek, ajánlja a közgyűlésnek, hogy a város közönsége a vállalathoz 50.000 frttal hozzájáruljon a következő feltételek alatt: 1. A részvénytársaság kötelezi magát, hogy a vasutvonalat Győrök fötteréig 1897. év végéig kiépítse. 2. Az alapítók tartoznak a város által jegyzendő részvények befizetéséhez szükséges összeget valamely budapesti pénzügyintézetnél 5% kamatozás mellett hosszabb lejáratu kölcsönre megszerezni, ezen kölcsönre nézve a város jelzálogi biztosítékot nem nyújt s kötelezvényen kívül csupán a részvényeket engedi át kézi zálogul. 3. A város által eszközözendő részvény jelzés csak az esetben tekinthető kötelezőnek, ha az egész ez alkalommal aláírásra bocsátandó 500.000 frt tőke 1897. év végéig jegyezve lesz s ha különösen Aradvármegye és a vasutvonal mentén fekvő községek által 50.000 frt jegyeztetni fog. 4. A város a felajánlott szárnyvonal létesítésére nem reflektál. 5. A részvény-

halni, amíg végrendeletét meg nem változtatja! De mit tehetett? A végrendelet jogervényes volt, a jegyző elvitte magával? Ah, ha valaki elrohanna hozzá és elégetné a gyalázatos irást!... De ő már képtelen volt rohanni, lábai már megmeredtek!

Ki akart kiáltani az ablakon, el akarta mondani a szomszédoknak felesége és öccsének árulását... el akarta hívni a négy tanut, hogy új végrendeletet készítsen. Göröcsösen nyitotta ki száját... minden erejét megfeszítette. Mind hiába! Csupán rekedt, érthetetlen bögés szállt el ajkairól!... Körmeivel akarta utolsó akaratát a falba kaparni...! De hiszen csak nevé volt képes leírni!... Tehát mégis meg fog történni és az ő kedves özvegye bűnös öccsével lesz.

Martial hörgött.

De mielőtt szemel, örökre megtört, eszébe jutott a szentelt gyertya. Érezte, hogy szíve meghidegült. Ekkor merevülő ujjával megragadta a gyertyát s utolsó erejének megfeszítésével az ágyfüggönyhöz tartotta. Látta amint a láng mind tovább harapódzott s egyszerre a szoba tetőt nyaldosta. Csak akkor halt meg, mikor a gerendákat a tűzben ropogni hallotta?

Marceline és Julien oda akartak ugyan rohanni, hogy a tüzet elfojtsák, de nem merték tenni a halott asszony, tágra nyílt ezemei miatt, melyek ijedőn meredtek reájuk...

társaság igazgatóságában a város közönsége megfelelő arányban képviseltetik.

Steiner Jakab csak az esetben fogadhatja el a tanács javaslatát, ha az alapítók valahogyan garantirozzák a város pénzét.

Steinhardt Mór dr. hozzájárul a tanács javaslatához, csak azt tartja különösnek, hogy elutasítja a neki felajánlott jogot a szárnyvonalra nézve, melyre esetleg a jövőben nagy szüksége lehet.

Vajda István dr. ellenzi a tanács javaslatát, mert nincs alap az 50.000 frt fedezésére, a város nem nyer garanciát a vállalat sikerére s könnyen lehet, hogy a társaság az építéshez szükséges többi 40.000 frtot elsőbbségi költséges útján akarja fedezni de azt sem lehet még tudni, hogy mennyibe kerül ez a vasut, pedig azt csak tudnia kell a városnak, hogy mennyit kockáztat. Javasolja, hogy egyelőre ne döntsön érdemlegesen a közgyűlés, hanem küldjön ki egy szakértői bizottságot a tervezetek, költségvetés, üzemtervezet stb. megvizsgálására.

Lendvay Sándor: A tanács javaslata a beadott kérelemre nézve meglepte. Meglepte pedig pénzügyi szempontból s mint a pénzügyi bizottság tagja beszél egy megtörtént esetről kifolyólag. Midőn egy ízben arról volt szó, hogy a vízvezeték művek részére társaság által felajánlott 5000 darab részvény elővételi jogát a város biztosítsa, egyik ur azt mondta, hogy ő nem mehet bele, mert nem tudja azt, hogy mennyi lett befektetve a vállalat által s míg ez ügy tüzetesen megvizsgálva nincsen, nem engedí meg, hogy belebocsájtkozzanak. E szempontok vezérik őt is most és oszálkodik, hogy a tanács, mely a város érdekeit védi, pusztá sympathia által vezetve ajánlja a megvételt. Üdvözlő az eszmét ő is közgyűlési, anyagi, szellemi, erkölcsi szempontokból, de nagyon kéri a közgyűlést adja ki az ügyet egy pénzügyi bizottságnak, mely érdemlegesen hozzászólhat.

Elnöklő főispán, Lendvay Sándor és Vajda István dr. egyesített javaslatát szavazás alá bocsájtván, a közgyűlés azt 45 szavazattal 31 ellenében elvetette.

Salaicz Gyula polgármester a tanács kikötéseiben tarthatatlannak tarja azt a két pontot, hogy a részvénytőke 1897. végeig előjegyeztesse s a vonal is 1897. év végeig kiépíttessék, most honnan építsenek, ha nincs tőke? Ajánlja, hogy az építési határidő 1898. év végeig határozatassék meg. Mellőzni kéri azon kívül a szárnyvonalat is, mert ez ver senyvonal volna a közuti vaspályának, mely idővel a város tulajdonába megy át s így a város a saját vagyonát csökkentené. Ha ez a vonal oly irányba tervezetnék, mint a vár, a nagyerdő, stb. hoi közlekedésünk nincsen, föltétlenül pártolná.

Elnöklő főispán szavazás alá bocsájtván a tanács javaslatát, az nagy szótöbbséggel határozatba ment a polgármester által ajánlt módosítással.

Apróbb ügyek.

A belügyminiszter intézkvénye a nyugdíjszabályrendelet 18. §. módosításának jóváhagyása tárgyában tudomásul szolgált.

Arad szab. kir. város közigazgatási bizottságának évközi jelentése Arad szab. kir. város közigazgatási állapotáról. Tudomásul szolgált.

A tanács jelentése az a nagy a l-utca szabályozásával kapcsolatosan szükséges városi törzsvagyon szerzése és elidegenítése tárgyában.

A tanács jelentése az aradi keresk. és iparkamara részére a nagykörut és báró Simonyi-utca sarkán fekvő törzsvagyon képező 249 négyszögöl háztelek átengedését, illetőleg oly feltétel alatt, hogy a kamara a telket csak a kert oldalra használhatja, a város részére leendő visszaesés terhe alatt, hogy a kért 15.000 forint bekebelezése csak az épület felépítése után eszközölhető. A tanács jelentése a szél-utca szabályozásával kapcsolatosan a városi törzsvagyon képező terület elidegenítése tárgyában hozandó határozat iránt névszerinti szavazás útján elfogadtatott.

A tanács jelentése a vásártérten tervezett új vendéglő épület elkészítésével kapcsolatos munkák iránt tartott árlejtés eredményéről azon hozzátevással, hogy az üveges munkálatokkal Gebhardt István aradi cég bízássék meg, elfogadtatott.

A polgármester előterjesztése a Szél-utca

kikötése és csatornázása iránt, mely munkálatok 4421 frtba kerülnek, elfogadtatott s ez összeg a jövő évi költségvetésbe felvételik.

Novotny Lajos kérvényét a Szél-utca területéből 359 négyszögölnek ölenkint 3 frttal leendő megvétele iránt a jövő havi közgyűlés elé utaltatott.

Jovanov Trifon, Kolarov János és Putarity János hasznobérének fizetési határideje 1897. év augusztus 1-ig meghosszabbított.

Probet Mária és Emilia kérvénye hasznobértartozásuk felének elengedése tárgyában elutasított.

Zemplényi Sándor kérvényének, hogy a Baross sétányban emelt kioszknál létesített légszesz berendezés költségeihez a város közönsége 1184 frt 74 krral hozzájáruljon a stabil berendezések fejében, közgyűlés helyt adott azon utasítással, hogy ez összeg a közvetett adók feleslegéből fedeztesse s a berendezés a városnak leltár mellett átadassék.

A tanács jelentése az ipariskolai bizottság jelentésére az iparostanonciskola és alsófoku ipariskola 1895/6. tanévi számadását illetőleg tudomásul szolgált.

A kereskedelemügyi miniszterium meghívója értelmében a „Vaskapu csatorna“ megnyitáshoz a közgyűlés a tanács javaslatára egy bizottságot küld ki, melynek tagjainak megválasztottak: Salaicz Gyula polgármester, Varjassy József, Barabás Béla dr. és Kristyó János.

Madarász Antal Gáj külvárosi alkapitány évi fizetése 1200 frtról 1400 frtra emeltetett s a szabad lakás számára megnagyított.

Körmenyi Nagy Mihály társai éjjeli őrk a városi nyugdíjba felvételtek s a rendelt megfelelő pontja módosítottak.

Végül több szerződés jóváhagyása szabadságidő engedélyezése, új épületek községi adómentessége, községi adó elő- és leiratása, árverési eredmény jóváhagyásau tán elnök a közgyűlést bezárta.

Kik fizetnek legtöbb adót?

— Saját tudósítónktól. —

Mától, szeptember hó 11-től kezdve 8 napig Aradváros polgármesteri hivatalában közzsziemre van kitéve azok névsora, kik a jövő 1897-ik évben mint legtöbb adót fizetők vannak jegyzékbe véve. A lajstromos az érdekeltek megtekinthetik s az ellen esetleges reklamációikat a mondott időben Salaicz Gyula kir. tanácsos, polgármesternél megtehetik.

Az érdekes névjegyzéket az alábbiakban közöljük. Allami adóban legöbbsen fizetnek:

Ifj. Neuman Adolf 8349 frt 40 kr, Neuman Dániel 8808 frt 05 kr, Neuman Ede 8289 frt 05 kr, Neuman Samu 8289 frt 05 kr, id. Neuman Adolf 8289 frt 05 kr, Herman Gyula 8261 frt 47 kr, Nádasdy Ferencz 2999 frt 10 kr, Gutzhajr Mihály 2710 frt 74 kr, Ortutay Béla 2655 frt 18 kr, Bing Vilmos 2808 frt 34 kr, Éles Armin 2259 frt 97 kr, Domány József 2287 frt 67 kr.

Kocsis Lajos 1768 frt 95 kr, Münz Ferencz 1605 frt 62 kr, Weiss Dávid, 1465 frt 25 kr, Szilágyi Ede dr. 1386 frt 50 kr, Bogdán Virgil 1846 frt 81 kr, Kiss István 1317 frt 78 kr, Háss Béla 1286 frt 11 kr, Szalay Antal 1282 frt 84 kr, Tóth József, 1262 frt 82 kr, Bing Ede 1204 frt 76 kr, Spitzer Ignác 1184 frt, Kristyó János 1139 frt 01 kr, Verboš Adam 1126 frt 78 kr, Lustig Adolf 1108 frt 26 kr, Bonts Döme 1007 frt.

Glück Károly 984 frt 42 kr, Wadowsky Gusztáv 969 frt 11 kr, Vajda Istvan dr 966 frt 41 kr, Knbovits Lajos 951 frt 10 kr, Metiann János 949 frt 39 kr, Szelle József 929 frt 48 kr, Atsél Péter 872 frt 51 kr, Marek Samu 850 frt 20 kr, Heinrich Sándor 846 frt 60 kr, Andrényi Károly 826 frt 13 kr, Lustig Armin 816 frt 8b kr, Ramor Lajos 812 frt, Farkas Sándor 798 frt 58 kr, Kremmer József 793 frt 09 kr, Edelmtiller József 792 frt 88 kr, Wald-r Gyula 769 frt 60 kr, Nikolits Péter 768 frt 82 kr, Ursitz Lipót 764 frt 20 kr, Goldschmidt Mihály 756 frt 82 kr, Prokupets Venczel 749 frt 93 kr, Reisinger Zeigmond 722 frt 60 kr, Vásárhelyi Béla 715 frt 80 kr, Heller Jakab 706 frt, Zemp-

lényi Sándor 688 frt 75 kr, Freiburger József 686 frt 57 kr, Nagy Lajos 683 frt, Wechsler József 679 frt 75 kr, Vannay Gusztáv 668 frt, Sáriot Demokos 655 frt 94 kr, Lukács Gyula 650 frt 53 kr, Robitsek Agost 646 frt 95 kr, Kronstein Vilmos dr. 642 frt 43 kr, Schwaros Jenő 640 frt 35 kr, Müller Gyula 636 frt 40 kr, Vanitsek Ferenc 628 frt 40 kr, Braun Mór 625 frt 26 kr, Urmánczy Iván 615 frt 52 kr, Oravetz Miklós 614 frt 44 kr, Sonnenfeld Károly 614 frt 25 kr, Pálmai Lajos dr. 601 frt 60 kr.

Ring Lajos 599 frt 65 kr, Mayer Miksa 592 frt 70 kr, Réthy Lipót 592 frt 07 kr, Schönwald Soma 590 frt 29 kr, Lengyel Lőrincz 586 frt 55 kr, Regdon Sándor 578 frt 88 kr, Lukács Géza 568 frt 50 kr, Gruber Gyula 565 frt 68 kr, Jakabffy Zoltán 563 frt 51 kr, Hász Sándor 561 frt 44 kr, Dobiaschi József 557 frt 04 kr, Turay András 551 frt 52 kr, Guttmann Samu 551 frt 88 kr, Grünberger Jakab 549 frt 99 kr, Hack Frigyes 547 frt 32 kr, Müller Károly 544 frt 71, Purgly János 544 frt 38 kr, Leopold Mór 548 frt 69 kr, Blaskovits Antal 526 frt 12 kr, Volák József 515 frt 35 kr, Pless Mór 510 frt 82 kr, Lészai Sándor 506 frt 01 kr, Schwaros Simon 502 frt 54 kr.

Frick József 498 frt 17 kr, Reich B Károly 496 frt 50 kr, Lukácsy Lajos 493 frt 67 kr, Reinhard Fülöp 491 frt — Múlek Lajos dr. 489 frt 36 kr, Lengyel Tivadar 486 frt 98 kr, Lengyel Frigyes 486 frt 98 kr, Mattencloit Gyula br. 483 frt 62 kr, Janisch Lipót 482 frt 83 Kuttu Gyula 482 frt 37 kr, Lux Mór 481 frt 29 kr, Nikodém János 477 frt 73 kr, Antonescu Dóme 472 frt 68 kr, Floresku György 472 frt 01 kr, Halmay Andor 470 frt 14 kr, Magyar Ferenc 464 frt — Prolich Adolf 458 frt 40 kr, Kohn Jakab 450 frt 06 kr, Zachariás Géza 457 frt — Spiegl Lipót 454 frt 80 kr, Simay István 451 frt 45 kr, Tabakovits Emil 447 frt 85 kr, Bohus István br. 446 frt 71 kr, Bohus László br, 446 frt 71 kr, Bohus Zsigmond br, 446 frt 71 kr, Eckstein György 434 frt 15 kr, Kornay Károly 433 frt 34 kr, Goldschmied Sándor 432 frt 36 kr, Rauner Miklós 431 frt 56 kr, Posgai Lajos dr. 430 frt 79 kr, Faragó István 430 frt 61 kr, Hirschmann Vilmos 429 frt 85 kr, May János 427 frt 61 kr, Keresztes Gyula dr. 426 frt 98 Széchenyi Adólt 424 frt 98 kr, Hendl József 424 frt 36 kr, Fényes Kálmán dr. 422 frt 22 kr, Winter Adolf 421 frt 10 kr, id. Dobró Demeter 420 frt 91 kr, Mosóczy István 416 frt 89 kr, Weisz Markus 411 frt 67 kr, Weiss Sándor 411 frt 67 kr, Bojos István 411 frt 55 kr, Glück Zsigmond 407 frt 50 kr, Avarffy Géza 407 frt 28 frt Schneeberger Albert 406 frt 11 kr. 400 frton aluli adót fizetnek: Ludvig Alajos, Duffner József, Barabás Béla dr. Varga Imre, Kocsuba József, Derestye Gyula, Pollák Vilmos, Wild János, Dániel Gergely, Simalya Mihály, Kohn Ignác, Krivan János, Kremer János, Pamothy Kálmán, Deutsch Bernát, Hirschman Simon, Matavovszky Nándor dr, Ursits Vilmos, Vásárhelyi László, Naóhtnibel Ödön, Maistrovits János, Tagányi István, Avarffy Ferenc dr, Varga Jakab, Deutsch Mór, Dobránszky Márton, Assael Herman, Grossmann Jakab dr. Gyulai István, Csiky Károly, Kristóffy József, Tenczer Rezső, Remetey F. Károly, Földes János, Barton Ferenc, Petrovits Arzén, Luos Ferenc, Kornitsek Sándor, Preisach Vilmos, Rajku Mihály, Szecey Mátyas, Deutsch Ignác, id. Gál Ferenc, ifj. Gál Ferencz, Hoffmann Salamon, Póltal Miksa, Nikolits Dóme, Reicher Ferenc, Hajek Antal, Lőrincz András, Sármezey Antal.

Ezután következik még 37 aradi lakos, kinek adója 250 frtnál magasabb.

IDOJÁRÁS.

Légnyomás reggel 7 órakor 762,7 milliméter, este 7 órakor 760,3 milliméter. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 15,8, délután 3 órakor C° + 24,9. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK 5 délután 3 órakor DK 5. Felhőzet: reggel gyéren felhős, délután félborult. Csapadék az előző 24 órában: 0 milliméter.

HIREK.

Arad, szeptember 11.

Naplrend:

Szeptember 11. Péntek. Róm. kath. naptár: Athanas. — Protestáns naptár: Athanas. — Görög-keleti naptár (augusztus 30.): Sándor. — A nap két óra 35 pereskor, nyugszik 6 óra 19 pereskor. — A hold két óra 15 pereskor, nyugszik 8 óra 4 pereskor.

Szeptember 16. Aradmegye igazoló választmányának ülése.

Szeptember 21. Katonai lóvásár Aradon.

Október 17. Az aradvidéki tanítóegyesület évi közgyűlése Borosjenőn.

Szabadságharcol emléktárgyak országos múzeuma (színházpülete II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van azerdán és szombatok 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola. Földsz. in.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. u. 3.56, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— délelben (csak pénteken.) Tóvis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, Szoborsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnái: 6.55 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsúnapokon.) Temesvárig: Személyvonat 8.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 1.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mezőhegyesig: Vegyesvonat 2.20 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6.05 reggel, 8.17 d. e., 3.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tóvisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnep, vasárnap és búcsúnapokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 8.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 3.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.48 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.03 d. e., 6.34 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mezőhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

Szeptember elsejével az „Aradi Közlöny“ re új előfizetést nyitott a kiadó hivatal.

Tisztelettel kérjük az előfizetőinket, a kiknek előfizetése augusztus 31-ével lejárt, hogy a megújításról mielőbb gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny“ re bármely naptól kezdve elő lehet fizetni. Muta t v á n y s z á m o t egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

— Személyi hírek. Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester tegnap az esti vonattal Budapestre utazott. — Posgay Lajos dr. városi főorvos az orvosi kongresszusra tegnap Budapestre utazott. — Molnár Viktor dr. temesmegyei főispán ma Uj-Aradra érkezett, hogy az ottani hivatalokat megvizsgálja.

— Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Mezőhegyesről visszatért a fővárosba. A miniszter e hó 20-án ismét Mezőhegyesre utazik a nemzetközi gazdakongresszus tagjainak bemutatja az állami telepek be rendezését.

— Postapalotánk. Régi panasz, hogy a posta- és telegrafépület megnövekedett forgalmunknak szűk. A hivatalnokok szorongnak, kényelmetlenül dolgoznak, minek végső következményét a közönség érzi meg. Mint értesülünk a kereskedelmi miniszter alaposan akar a bajon segíteni. Felhívta ugyanis a nagyváradi postaigazgatóságot, készítse el a költségvetést az Aradon emelendő kincstár posta- és telegrafépületre. Forrásunk szerint a miniszter a nagyváradi kerületben még Nagy-Károlyban és Nyiregyházán akar így segíteni a bajon. E szándék különben a tisztviselőket még más szempontból is érinti. — A miniszter tudniillik a kincstári palotában alkalmas lakásokat is akar a tisztviselők számára, kik, ha csak a város távolabbi részein nem laknak, ráfizetnek a lakáspénzükre, melyet az államtól kapnak.

— Technikusok Aradon. A mérnöki kongresszusnak több tagja Aradra érkezett, hogy a várost és az itteni csatornázási és vízvezetési műveket megtekintsék. A vendégek közt vannak: Farkas Kálmán kir. főmérnök, a földmivelésügyi miniszterium közegészségügyi osztály főmérnöke, Jász Dezső miniszteri főmérnök, fővárosi közmunkatanácsos, Marton Ottó székesfővárosi műszaki tanácsos, a főváros csatornázási osztályának vezetője, Kujlinger Mihály székesfővárosi főmérnök, a vízművek igazgatója, Böhm Gusztáv a székesfőváros csatornázásának főmérnöke, Zsilinszky Elek kultur főmérnök, Dimsits László kultur főmérnök, Diczi Lajos kultur főmérnök, Zarka Elemér közegészségügyi mérnök, Vaks a northington társulat párisi képviselője, Hankug a northington társulat budapesti képviselője stb. A vendégek tegnap délelőtt az aradi mérnökök s a vízvezetési építkezők társaságában bérkocsikra ültek s hosszabb ideig tanulmányozták a város csatornázását, vízvezetékét s a kiömlési pontot. Majd a waggonytárat tekintették meg, délután pedig Arad nevezetességeit. Este 8 órakor a városi ligeti vendéglőben tiszteletükre kedélyes bankett volt, a melyen számos felköszöntőt mondtak. A vendégek az esti vonattal visszautaztak Budapestre.

— Kórházakat a községeknek. Egy kiválóan érdekes belügyminiszteri rendelet érkezett tegnap Arad vármegye alispáni hivatalához. Arra hívja fel ebben a miniszter a megye figyelmét, hogy a kiállítás falujában egy, a kisebb községek igényeinek teljesen megfelelő kórház látható minden szűkegesssel felszerelve, amely hórház a szerződésben megállapított egységárak szerint 7097 frt 63 kr. költséggel felállítható és a követelményeknek teljesen megfelelőleg felszerelhető. A kórház tervrajzát és leírását is megküldve azon óhaját fejezi ki a miniszter, hogy legalább is a 3000 lakos körül s azon felül bíró községek karolják fel az eszmét teljes jóakarattal. „Az ezredéves évforduló alkalmából létesítendő alkotások közül — jegyzi meg a miniszteri leirat — kétségtelen, hogy legaldásosabb és legüdvösebb volna az a törekvés, mely az ország mennél több községében a szenvedő emberiségnek alkalmas gyógy- és menhelyet biztosítsa. Részemről igérem, hogy az ily kisebb, vagy nagyobb kórházakat építeni szándékozó községeket legmesszebb menő erkölcsi támogatásban részesítem. A vármegye törvényhatóságától pedig elvárom, hogy áthatva ezen emberbaráti ügy fontosságától szintén elfog mindent követni annak fejlesztésére.“ — A miniszter részéről felvetett e csakugyan legjobb sorsra érdemes eszmének élénk viszhangot kell kelteni kivált Arad megyében, melynek közegészségügyi viszonyai — dacára a legjobb igyekezetnek és a folytonos javulásnak — még mindig igen kedvezőtlenek; a halandóság jóval nagyobb az országos közepmértéknél s ha az utolsó 10 év alatt örvendetes javulás is észlelhető, kétségtelen, hogy a „szenvedő emberiség“ Arad megyében még mindig igen magára hagyott. Az aradi és borosjenői kórházakon kívül nincsen menhelye a szenvedőknek. Pedig számuk akkora, hogy tíz kórházat is állandóan megtöltene. Erdeklődéssel várjuk tehát, minő fogadtatásban fog részesülni a megyében a belügyminiszter igazán emberbaráti terve?

— Magyar tanító diákosága külföldön. Adelman Károly, újszentannai tanító, mint méhészt rész vett a párisi nemzetközi ipar, művészet és közegészségügyi kiállításon méztermékeivel, s a zsűri neki ítélte a kiállítási nagy aranyérmét, díszoklevelet, a velők járó mellidisztt az általa kiállított kristálymézért. Az érme és oklevél ifj. Klein Mór kirakatában láthatók. A kitüntetett tanítót kartársai testületileg üdvözölték, Steiner György pedig, a szent-annai gyermekzenekar karmestere, szerenáddal tisztelte meg. A megérdemelt kitüntetéshez mi is szivesen gratulálunk.

— Halló Nagy Pál Széchenyi Ernő aradi kir. posta- és távirat felügyelő az alábbiakat közli lapunk útján a közönséggel: „Nagy-Pál közegészségügyi távbeszélő hálózatba bekapcsoltatván, mai napon a forgalomnak átadatott.“

— A manőverek vége. A Margitta és Köbölkút közt most folyó nagy hadgyakorlatok ma, pénteken érnek véget. A 33-ik, 87-ik és 89-ik

gyalogezredek, a melyek részt vettek a fázasztó manőverben, a legjobb kondícióval indulnak hasa szombatán régi állomásaikra, Aradra, Nagyváradra és Debreczenbe.

— Jövahagyott alapszabályok. Az aradi mérnök- és építész-egylet alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium, a bemutatási sáradékkal eljuttatta.

— Pályázat segédtsízi állásra. Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, a városnál tisedésbe jött egy segédtsízi állásra pályázatot hirdetett. Az állást az október 10-iki közgyűlésen fogják betölteni.

— Tanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Verner Jenőt, az aradi állami tanító-képző intézet most végzett növendékét, a torda-aranyos-megyei Topánfalvára az ottani állami iskolához tanítónak nevezte ki.

— Öngyilkossági kísérlet. Csapó Lászlóné szül. Sándor Eszter szerdán este fél hét órakor Demeter-utca 68. a) számú lakásán rézgálicz oldatot ivott. A színhelyen azonban megjelent Tisch Mór dr. kerületi orvos ellenmérget adott be s így kezelés alá vette a beteget. A rendőrség részéről Berecz Ferenc rendőrhadnagy volt jelen. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy tettét az asszony abbéli elkeseredésében követte el, hogy férjével összeveszett. A kórházba vitték, hol állapotában máris jelentékeny javulás állott be.

— Nagy szerencsétlenség a Választó utcában. Végzetes szerencsétlenség színhelye volt tegnap reggel a Választó utca felső része. Egy szerencsétlen gyermek borzasztó halála játszódott ott le rövid pár másodperc alatt. Tegnap reggel ugyanis két, élelmi szerekkel megrakott kocsin jött be Gájból tetemesen megrakva. Az első kocsin két felnőtt ember, a második kocsin, melybe egy vak ló volt befogva, egy 11 éves fiú ült névszerint Kurtucz Száva. Mikor a két szekér a Kossuth utca végén levő ó-temetői hidon áthaladt, az első kocsin egyenes irányban tovább ment a Kossuth utcán, a második azonban a Választó utca felé látezott tartani. A Választó utca kezdetén egy áteresztő hid van, mely keskenységénél fogva csakis személyközlekedésre alkalmas. Mikor a kocsin a hidhoz ért, az egyik fele áment a hidon, de túl rajta az árok felé lebegvén, egy perc alatt egyensúlyt veszített és belezuhant az árokba. Az első kerék valahogyan maga alá temette a kis fiút s mielőtt még segítségére mehetek volna megfojtotta, úgy hogy egy pár pillanat múlva a szerencsétlen gyermek szörnyen halt. A helyszínen Tisch Mór dr. kerületi orvos és Berecz Ferenc rendőrhadnagy jelentek meg. A vizsgálat a szerencsétlenség okát olyképp állapította meg, hogy a fiú a kocsin valószínűleg elaludt, a vak ló pedig vezetése nélkül nekiment a hidnak, az ároknak s így belezuhant a kocsin. A holt gyermeket az alsó temető halottas kamrájába szállították.

— Nagy lopás Pozsonyban. A főkapitányság a pozsonyi rendőrségtől a következő szűk szavú táviratot kapta: Ma éjjel itt ismeretlen tettesek által antik magyar művi ezüst mentekőt, forgó, öv és kardlángos türbiszel díszítve 600 frt. értékben nyolcz darab arany, tíz frankos arany egyéb arany és ezüst ékszerek ellopottak.

— A ménesi vinczellériskolában deczember hó 1-én nyílik meg az egy éves tanfolyam, melynek célja gyakorlatilag képzett vinczellérek és munkavezetőket nevelni. Felvételeire jelentkezhetnek munkára alkalmas, erős testalkatú egyének, kik katonai szolgálatuknak már eleget tettek, vagy az alól felmentettek, kik magyarul írni és olvasni tudnak és fedhetlen előélettek, mit községi bizonyítvánnyal kell igazolni. A tanulók bent laknak az iskolában vagy teljesen ingyenes, vagy saját költséges, vagy pedig fél fizetéses ellátással. A saját

költségek egy évi ölemezésre 120 frtot, a fél fizetésesek 60 frtot fizetnek, negyedévi részletekben. A felvételi folyamodványokat 50 kros bélyeggel ellátva november hó 1-ig kell az iskola igazgatóságához benyújtani s mellékelni hozzá keresztleveler, erkölcsi bizonyítványt, katonakönyvet s iskolai bizonyítványt.

— Templom szentelési ünnepély M.-Bánhegyesen. Fényes ünnepélynek volt színhelye e hó 8-án M. Bánhegyes — írja levelezőnk. — A csinos kis köztég magas vendégeket fogadott falai között. Dessewffy Sándor megyés püspökünk fényes kísérettel érkezett meg reggel 8 órakor a Szeged felől jövő vonattal, hogy az ujonnan épített templomot felszentelje. Lovas bandérium, fehérbe öltözött leánykák és a város intelligenciája fogadta a főpapot, a kit öröm ujongva kísérték a díszesen felállított diadai kapun át a plébániához. Majd harangzúgások és tarack durrogások jeleztek az ünnepélyes felszentelés kezdetét. A díszes, csinos berendezésű és elég magas templom a szorongásig megtelt midőn a főpap a szószékre lépett s nagyszabású beszédben ismétlése nap jelentőségét. A misét is a megyés püspök mutatta be fényes segédlet mellett. Misa után a plébánián fogadta a küldöttségeket. A járást Babó főbíró vezette a község nevében pedig Patáky jegyző beszélt. Délben a községházánál és a plébánián bankett volt, mely alkalommal toasztokban nem volt hiány. D. u. 4 órakor távoztok el a püspök áldását adván a községre és hűveire.

— Élet és halál. A főorvosi hivatal által egybeállított statisztikai kimutatás szerint az elmúlt héten meghalt összesen 27 egyén: 13 fi és 14 nő, köztük 4 idegen, arány 29.9 promille; született összesen 32 egyén: 16 fi és 16 nő, arány 35.4 promille.

— Temes megye öröme. Temesvárról írják, hogy a belügyminiszter jövahagyta Temes vármegye közönségének azon határozatát, melylyel kimondotta, hogy mindazon megyei tisztviselőnek, kik a határozat hozatalának idejében már a szolgálatban álltak és a jelen évben legalább hat hónapot szolgáltak, a nyugdíj-igényre való tekintettel ez a millenárius év 3 évnek számítassék.

— Rövid hírek. — Sándor szerb király szembetegségben szenved. Most, hogy Montenegróba fog utazni, több napig Bécsben szándékosan maradni, hogy ottani orvosokat konzultáljon szembaja miatt. — Szabadkán Faragó István 70 éves földmives gazda életuntságból felakasztotta magát az udvarán lévő eperfára. — Kazánon Kapus Elek birtokos hat éves kis fia egy csarevétlenül a falról levett fegyverrel agyonlőtte magát. — Galszécson Dulemba Miksa kassai lakos ismeretlen okból agyonlőtte magát. — Bukovác mellett Dedits Albert meszört, a ki itt állapokban a vágányon feküdt, a vasut elgázolta. — Késmárkon az év folyamán nagyszertű műszövő-ipariskolát építettek, melyet e hó 17-én avatnak fel. A felavatáson Dániel miniszter is jelen lesz. — Fiuméből táviratozzák, hogy György görög király ma fiával a „Sphakteria” yachton odaérkezett. — Varsányban tegnap éjjel Máthé László gőzmalma, olajútó malma és szeszgyára leégett. A gépek elromlottak. Az oltásnál az egyik munkás életveszélyesen megsebesült. A kár óriási. — A schodniczai naftaforrásoknál tegnap a villám beledött egy oviszternába, amely asonnal kigyuladt és a tűz ácsapott róla más hét oviszternára is. A tüzet, mely három oviszternát és egy tornyot elhamvasztott, csak nagy nehezen tudták eloltani. — Saarburgból táviratozzák, hogy a welleryethali üveggyárban gázrobbanás volt, amelynek következtében tizenkét ember súlyosan megsebesült.

HYMEN.

Martonffy Bogdán dr. a nagyváradi ügyvédi kar egyik rokonszenves tagja eljegyezte tegnap Jakabffy Béla csanádmezei földbirtokos bájos és művelt leányát, Ilonka kisasszonyt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi torna egyesület választmány a f. hó 11-én d. u. 6 órakor a lyceumi tornacsarnokban ülést tart, melyre a választmány t. os. tagjai ezennel meghívattak. A gyűlésnek több fontos tárgya lévén a választmány T. tagjait pontos megjelenésre kéri az előzőség.

(*) Az aradi kerékpár club választmányának legutóbbi ülésén működő tagokul felvették: dr. Deutsch Ignác, Seidner Móritz, Seidner Rados és Farkas Abraham, szertárosnak megválasztott D'aranyi János. Folyó hó 13-án vasárnap délután 3 órakor házi versenyt rendez a club Aradról Kurticra és vissza; a részletek megbeszélése végett kéretnek a tagok ma, péntek este a club helyiségében összegyűlekezni.

TANÜGY.

Iskolaszéki ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Arad szab. kir. város községi iskolaszéke tegnap d. u. 5 órakor, a városbáz emeleti kistermében. Salacz Gyulakir. tan. polgármester elnökléte alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Millig József iskolafelügyelő, Inestitórius Kálmán főjegyző, Barabás Béla dr. Varjassy József, Boros Vida, Péterffy Antal, Abray Lajos, Vizer Péter, Remetey F. Károly, Robitsk Agost, Fényes Desső, Tedeschi Viktor, Teleszku György, Hász Sándor dr., Nikodém János, Horváth János dr., Reichner Ferenc, Frint Lajos, Csák Czirjék dr., Marsónall Lajos dr., Brusch Alajos, Edvi Illés László, Vidák István, Keresztes Gyula dr., Niedermayer Tóbiás, Bing Vilmos, Hegedüs László, Nesnera Aladár, Polák Gyula dr., Schusztér Illés dr.

Elnöklő polgármester az ülést megnyitja.

Millig József iskolafelügyelő betérjeszti a városi adóügyi osztály átiratát három tanuló után követelt tandíj hátralék leírása iránt. Leiratott.

Szathmáry Károly, Fein Alajos, Reich András, Mihucz Sebő, Mihálik János és Lukin Miklós vidéki illetőségű gyermekeik utáni kétszeres tandíj egyszeresre leszállítatott.

A templom-utcai elemi B.) fiiskola V. és VI.-ik osztályában a Gáspár-féle földrajz használata az elfogyott Zárany földrajz helyébe engedélyeztetett.

A polgári leányiskolának I. és II. osztályában a Szinyei olvasó helyett a Sebestyén olvasónak, a Szánthó magyar nyelvtan helyett a Deme nyelvtan használata engedélyeztetett.

Az iskolaszék megengedte a Zárany féle: „Magyarország hegy- és vízrajzi térkép”-nek elárúsítását.

Tanffy Máriának a kért 2 heti szabadságát megadatott.

Vikolné Mihajlovits Hermina szabadságolását az iskolaszék elfogadta.

Hanacsé Luizának az iskolaszék az egy havi szabadságot csak azon feltétel alatt adta meg, ha helyettesít állit.

Kinczel Máriának 2 heti szabadság megadatott.

Rigó Mária lemondását az iskolaszék elfogadta s az ilyként tisedésbe jött polgári leányiskolai községi rajztanítói állásra pályázatot hirdetett.

Babits József tanító saját kérelmére nyugdíjaztatott teljes fizetésnek élvezete mellett.

Millig József iskolafelügyelő javasolja hogy a polgári fiiskola III. osztálya párhuzamosítottassék, elfogadtatott.

A polgári leányiskola IV. osztályába beállott túltömöttség megvizsgálására kiküldetett Salacz Gyula polgármester és Millig József iskolafelügyelő az a, hogy szükség esetén a párhuzamos osztály felállítására iránt intézkedjenek. A szentpéter téri iskolában, amennyiben a tanulók száma még szaporodik, az amerikai módszer alkalmazottik. Az új leányiskolában az amerikai módszer bevezetettik, az I.-ső osztály kétfelé osztatik és a II. és III. osztálynak 80-an földi növendékei egyesítetnek egy osztályba, mely új osztályokban nem rendes, hanem kiegészítő tanítók alkalmazottak, tanulmányi elégtelensége folytán pedig a váltakozó szünnapok hozattak be. Egyszermind az iskolaszék kilátásba helyezte, hogy amennyiben az iskola népeisége még ily rohamosan emelkedik, a fiúk és leányok elkü-

lönítése és az épület megnagyobbítása föltétlen szükségessé lesz. A gáj külvárosi vegyes iskolában az első és negyedik osztály összekapcsoltnak, a polgármester utasítatik hogy tulnépeség esetén intézkedjék.

Schleifer Antal községi tanító állásában véglegesítettet.

Gellért János igazgató kéri áthelyezését a templom-utcai elemi fiúiskola III. osztályába olyképp, hogy eddigi lakásában meg hagyassék. Hosszabb vita fejlődött ki e tárgy felett s végre az iskolaszék kimondotta, hogy Gellért Jánosnak igazgatói állásáról való lemondását elfogadja őt a templom-utcai fiúiskola II. osztályának vezetésével megbizva s eddigi lakásában 1897. év május haváig meg hagyja. Együttal a Szt. Péter-téri iskola igazgatójává Wéber József tanító választott meg.

Millig József iskolafelügyelő betérjeszti a jövő évi költségelirányzatot, melyet az iskolaszék elfogadott.

Fényes Dezső interpellálja az iskola felügyelőt, hogy az iskolai tanszerek tekintetében az ő elnöklése alatt kiküldött bizottság eljárt e kiküldetésében?

Millig József iskolafelügyelő. A tanszerek helyes összeállítására az iskolaszék bizottság az egyes tanítókhoz fordult, de ezektől az értesítés még be nem érkezett. Azt hiszi azonban, hogy a jövő iskolaszéki ülésben betérjesztheti a tervezetet.

Végül a községi tanítók áthelyezésére vonatkozó tervezetet mutatott be iskolafelügyelő, melyet az iskolaszék mindenben elfogadott.

E tervezet szerint a tanerők a következőképp osztattak be:

I. Templom utcai A) elemi fiúiskola.

- I. osztályban Wágner Agoston.
- II. osztályban Csik János.
- III. osztályban Brusch Alajos.
- IV. osztályban Preisinger József.

II. Templom utcai B) elemi fiúiskola.

- I. osztályban Balázs József.
- II. osztályban Gellért János.
- III. osztályban Szilágyi György.
- IV. osztályban Záray Ödön.
- V-VI osztályban Schröd György.

III. Templom utcai elemi leányiskola.

- Ia. osztályban Tabakovits Mária.
- Ib. osztályban Kertay Irma.
- IIa. osztályban Szvoboda Ilona.
- IIb. osztályban Fischerné R. Erzsébet.
- IIIa. osztályban Gyurkovits Mária.
- IIIb. osztályban Hoffbauer Olga.
- IVa. osztályban Marinkovitsné H. Ilona.
- IVb. osztályban Groszné P. Anna.

IV. Kossuth utcai elemi fiúiskolában.

- I. osztályban Rákosi Flóris.
- II. osztályban Györgyösy Rudolf.
- III. osztályban Kresz Károly.
- IV. osztályban Marinkovits Péter.

V. Hasszinger utcai leányiskolában.

- I. osztályban Ursits Darinka.
- II. osztályban Molitoris Vilma.
- III. osztályban Nagyné M. Julia.
- IV. osztályban Kovátsné F. Sarolta.
- V-VI. osztályban Ozeiler Gizella.

VI. Szent-Péter-téri elemi fiúiskola.

- I. osztályban Wéber Agoston.
- II. osztályban Párián János.
- III. osztályban Greguss István.
- IV. osztályban Cziráky Márton.

VII. Kapa-utcai leányiskola.

- I. osztályban Cziffra Ilona.
- II. osztályban Jánosky Piroksa.
- III. osztályban Kömüvesné K. Julia.
- IV. osztályban Kömüves József.

VIII. Újtelepi vegyes iskola.

- I. osztályban Vágós Agoston.
- II. osztályban Fülöp Endre.
- III. osztályban Maurer Mihály.
- IV. osztályban Wlacsil Károly.
- I. leányosztályban Kelecsényi Etel.
- II-III. egyesített osztályban Gottling Ilona.

IX. Gáj külvárosi vegyes iskola.

- I. osztályban Schleifer Antal.
- II. osztályban Bajtás József.
- III. osztályban Pituk Béla.
- IV. osztályban Nagy János.

(-) Az aradvidéki tanítóegylet központi bizottsága tegnap érdekes és fontos ülést tartott hivatalos helyiségében Brusch Alajos egyesületi elnök előlése mellett. Az ülés megnyitásával a jegyzőkönyv hitelesítésére Schröd György és Szilágyi György tagokat küldi ki, mely után a múlt ülés jegyzőkönyve olvastatik fel. Egy megyebeli tanító panaszos ügyében elhatározta az egyesület, hogy sürgős felterjesztést fog tenni a kir. tanfelügyelő utján a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Azután tolyó ügyek tárgyalattak.

Máday Mátyás egyesületi elnök előadja, miszerint Magyarország biboros hercegprímása az esztergomi r. k. tanítóképző intézethez 4 kiváló népiszkolai tanítót alkalmazott tanárnul. Ezen tényben fontos pedagógiai elv érvényesülését látja, azért indítványozza, hogy a választmány ő eminenciájához forduló feliratot intézzen. Az indítvány egyhangy lelkességgel elfogadtatott.

Ugyancsak jelenti főnöb, hogy a borosjenői közs. előjáróság az aradvidéki tanítóegyletet két év előtt meghitta, hogy közgyűlést tartsa. Ezen meghívásnak csak az idén lehet eleget tenni s így a tervbe vett ezredévi ünnepélyes közgyűlés október 17., 18. és 19-én ott fog megtartatni. — Mivégből Brusch és Szilágyi tagokkal érintkezett a borosjenői intelligenciával s a közs. előjáróságával az ünnepély módosítási tárgyban. A munkálata bevonatott az arad-csanádi egyesült vasút- és waggongyár társaság s az itt felsorolt tényezőkkel egyetértőleg megállapodás létesült arra nézve, hogy Borosjenőben egy ezredévi emlékmű állíttatik az egyesület terve alapján. A ciklopszerű műhöz anyagot az arad-csanádi vasúttársaság, az emléktáblát pedig a waggongyár fogja szolgáltatni. Az ünnepségek többi részét a borosjenői helyi bizottság fogja rendezni.

A választmány keilemes örömmel veszi tudomásul elnök jelentését s elhatározza, hogy az ünnepségre meghívja a vallás- és közoktatásügyi minisztert, a megyei és városi hatóságokat, a kultur-egyesületeket, a katonai parancsnokságokat s kindazokat, kik a közoktatásügyi felkés előmozdítói. Egyben a közgyűlés rendezésére kiküldi Schröd György elnöklése alatt: Szilágyi Gregusch, Wlacsil, Cziráky és Mattusik tagokat.

A bíráló bizottság jelenti, hogy a múlt évben elkallódott „Hass, alkoss, gyarapíts” jeligés pályaművet megbírálta, azt feltételező dícsőretre méltónak találta. A jelenlés tudomásul vétetik. — Jelentéktelenebb ügyek letárgyalása után elnök az ülést berekeszti.

(-) Magyarország hegy- és vízrajzi térképe cím alatt Záray Ödön aradi igazgató-tanítótól egy csinosan kiállított, 12 színnel nyomott térkép jelent meg, a mely igen jó segéd-eszköz a földrajz tanításához. Az ország feütleletének rajza és a vizek rendszere egész áttekinthető, úgy hogy a tanuló emlékezetébe a figyelmes nézés után minden részlet tisztán vésődik be. A térképhez van csatolva egy vezértonal is, a mely tulajdonképp Magyarország rövid geográfiája. Kissé bővebb, mint maga a térkép. Egyes folyóknak földslégesen említi a mellékágait, viszont egy-két folyó ok nélkül hiányzik a térképről, melyet itt helyesen fölemlit. A térkép Zürichben készült. Vajjon itthon nem bírták volna épp így kiállítani? A térkép ára 30 kr. a magyarázó szövegé 10 kr.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi vas- és fém-munkások Ifjusága folyó hó 20-án vasárnap délután Sturm Károly-féle vendéglőben Kossuth- és Magyar-utca sarkán szavaltokkal, táncokkal, világpostával és polgári házassággal egybekötött néptünnepélyt rendez. A tiszta jövedelem az aradi vas- és fémmunkások szakszerveletének könyvtár alapja javára fordíttatik és ezen czérra a felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Belépti-díjak: személyenként csak délutánra 20 kr., csak este 30 kr., az egész időtartamra együtt váltva 40 kr.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

Az első színlap.

— A jövő szezónról. —

Megjelent az első színlap Leszkay András igazgató aláírásával. Előleges jelentés a jövő évad színtársulatának tagjairól, az igazgató szándékáról és bérleti hirdetés ez a színlap, mely szerint az előadások október 3-án szombaton veszik kezdetüket.

A színtársulat személyzete a következő:

Intézőség. Művezető Rónaszéki Gusztáv. Titkár: Szendrey Mihály. Szakrendezők: Bács Károly, Hunyady József. Karnagy: Balogh Gusztáv. Ügyelő: Kövy Ede. Sugó: H. Markó Elemér. Előadó személyzet: Balázs Ilona, Bácsné Maar Julia, Biró Irén, Csik Irén, Feledi Boriska, Fóthi Frída, Horváth Paula, Hunyadyné Juczi Inkey Gizella, Láng Etel, Mészáros Gizella, Paulayné Adorján Berta, a nemzeti színház tagja, mint állandó vendég. Romtay Boriska, Rónaszékiné Irén, és 12 kardalosló. Balla Kálmán, Bács Károly, Csátár Győző, Déri Jenő, Hunyady József, Iványi Antal, Korniss Gyula, Nyáry Antal, Rónaszéky Gusztáv, Szendrei Mihály, Tatóri Emil, Tompa Kálmán, és 12 kardalosló. Zenekar: Krüger Károly zeneigazgató vezénylete alatt 19 zenész. Műszaki hivatal: Gonda László pénztáros, Szabó László gazda és ellenőr. Műszaki alkalmazottak: I. Ruhatár: Gruber István fodrászmester, Kiss Lajos főruhátárnok, Bács Károly, Szathmári Sándor, öltöztetők. II. Diszlettár és színpadi díszítés: Köttbaum Károly, díszmester és tizenkét díszítő, Kley Lajos világosító, Perge László portás és szereposztó. Kellékes: Abay Adám három segéddel. Bútorfelügyelő: Várkonyi Karoly.

A bérlet október 3-ikától 1897. április hó végéig tart. A föltételek a következők:

	180 előadásra,	90 előadásra.
Nagy páholy	702 frt — kr.	360 frt.
Kis páholy	526 frt 50 kr.	270 frt.
I. rendű támlásszék	140 frt 40 kr.	72 frt.
II. rendű támlásszék	117 frt — kr.	60 frt.
III. rendű támlásszék	98 frt 60 kr.	48 frt.

A bérlet három részletben fizetendő, és pedig: Az első részlet a bérletjegy átvételkor a második a 61-ik számú nagybérlet napján, a harmadik részlet a 121-ik számú nagybérlet napján. A bérlet annak teljes lejáratáig fel nem bontható. A régi bérlet uraságok helyei 1896. év szeptember 20-án, déli 12 óráig fenntartatnak, azontul mások igényei foguak kielégíttetni. A műsor a hazai és világirodalom minden nevezetes termékét föleli. A budapesti nemzeti és népszínház minden számot tevő ujdonságát azonnai megszerzi és a leggondosabb előadásban szándékozik színterhozni Leszkay színtigazgató, a ki igéri, hogy mindent fog el követni, hogy összevágó érdekes előadásokat, mindig korhű jellemzők és díszletekkel hozhassa színre. A bérlet az első előadással kezdődik. A bérlet iránt intézkedni lehet 1896. évi szeptember hó 12-től kezdve naponként, d. e. 10 órától 12 óráig d. u. 3-5-ig Gonda László pénztárosnál a színházi pénztárban.

TÁVIRATOK.

Wlassics miniszter veszedelemben.

Budapest szept. 10. (Saját tud. táv.) Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter ma végzetessé válható szerencsétlenségéből menekült meg; kocsija összeütközött a villamos vasúttal. A kocsis összetört, de a miniszternek nem esett baja.

A békésmegyei főispán.

Budapest, szept. 10. (Saj. tud. táv.) Az a hír van politikai körökben forgalomban, hogy Tallián Béla Békésmegye főispánja legközelebb nyugalomba vonul és a kanizsai járásban föllép országgyűlési képviselőjelöltnek. A hír megerősítésre szorul.

Szell Kálmán és Horánszky Nándor.

Budapest, szeptember 10. (Saj. tud. táv.) Horánszky beszámolóját még mindig pertraktálják. A megbeszélésbe azonban már is vegyül egy-egy rosszakaratu hang. Ma egyik forrás úgy rebesgeti, hogy a fuzió meglesz a kormánypárt régi bünösei nélkül és pedig Széll Kálmán és Horánszky Nándor vezérése alatt. Hát ez határozottan rosszakaratu beszéd. — Rosszakaratu a fuzióval szemben és a Horánszky Nándor állítólagos szövetségese, Széll Kálmán iránt. Először Széllről nem szabad fölteni, hogy a szabadelvűpártban szakadást volna képes előidézni, hiszen ha nem tömörülést óhajtana, akkor először is a fuzió mellett nem kardoskodnék, amit pedig ez a hír dokumentál. De másrészt méltatlan hír ez a fuzió ellenében, mert az ilyen hírek legföllebb arra jók, hogy a fuziót már csirájában elfojtsák. Vagy talán ez a hír már azt akarja jelenteni, hogy a fuzió dugába dőlt? Mert azt is ki lehet belőle olvasni. Ha a fuziót ilyen kétségbeesett alapra plántálja, az csak arra volt, hogy később ugyanaz a forrás a dugábadőlést, miután előmozdította, indokolhassa is.

A költségvetés tárgyalása.

Budapest, szept. 10. (Saj. tud. távirata.) A pénzügyi bizottság Széll Kálmán elnöke alatt tartott ülésén tárgyalta a kisebb tározók költségvetését. Holnap tárgyalják a belügyit.

Filozofus és államhivatalnok.

Budapest, szeptember 10. (Saj. tud. táv.) A „Magyarország” azt újságolja, hogy Erdély igazságügyminiszter Németországtól kapott felszólításra intette meg Schmidt Jenőt, mert a Leipzigben megjelenő „Religion des Geistes” című folyóiratában közölt cikkeit az odavaló államügyesség államelleneseknek jelentette ki.

Az idegenforgalom.

Budapest szeptember 10. (saját tud. táv.) Mióta a főkapitányság mindennap közlése teszi a fővárosba érkező és a fővárosból elutazó idegenek számát, a közönség nagy érdeklődéssel kíséri ezt a statisztikát. Ez az érdeklődés arra vezette Rudnay Béla főkapitányt, hogy a vasuti statisztikát tökéletesítse, illetőleg helyesbítse. Az eddig közölt vasuti statisztika szerint, ugyanis a forgalomban nem volt feltüntetve a szomszédos és a távolsági forgalom; pedig Budapest környékén sokan laknak, akiknek a fővárosban foglalatosságuk van s ezeknek a száma tulajdonképen nem számítható az idegen forgalomhoz. Ezért a főkapitány most intézkedni fog hogy a fővárosba érkezők és elutazók számát a szomszédos és a távolsági forgalom szerint osztályozzák és így közöljék. A fővárosba tegnap összesen 14757 idegen érkezett a vasutakon. Es pedig a keleti pályaudvaron 8378, a nyugatin 6377, a délin 1037. Elutazott a fővárosból összesen 16258, a keleti pályaudvarán 8685, a nyugatin 6858, a délin 710.

A szabók sztrájkja.

Budapest, szeptember 10. (Saját tudósítók távirata.) A szabók sztrájkja mindinkább lanyhul. A ruharaktárak nagyobb része már megadta a sztrájkolók követelését s a sztrájkolók száma alig múlja felül a százat. Valószínű hogy a többi ruharaktárak is megadják a követeléseket és a sztrájk néhány nap alatt meg fog szűnni.

Rejtélyes holttest.

Budapest, szept. 10. (Saját tud. táv.) Ma reggel hét óra tájban az új országháznál egy 40 év körüli munkásnak látszó férfi holttestét fogták ki a Dunából. A holttest nyakán kötél volt s orvosi vélemény szerint 4-5 napja lehetett a vízben. A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot, de még eddig nem tudni, hogy öngyilkosság, szerencsétlenség vagy bűntet áldozata-e? A ruhájában egy cseléd könyvet találtak Spánitz János budapesti születésű 39 éves bérkocsis segéd nevére kiállitva s valószínűleg azonos vele, mert fehérműiben S. J. betűk vannak. Más egyebet nem találtak nála. A vizsgálat eddigi adatai szerint Spánitz június 15-ike óta nem volt bérkocsis, mert hajtási bizonyítványát ekkor visszaadta. Mint elűntet eddig nem jelentették be a rendőrségnek, ami még rejtélyesebbé teszi a dolgot. Holttestét különben kivitték a rákos-keresztúri halottas házba s fel fogják boncolni, hogy halála okát megállapíthassák.

A szászok a választáskor.

Nagyszében, szept. 10. (Saj. tud. táv.) Hétfőn jó össze majd a megbővült középonti szászbizottság, hogy határozzon a nagygyűlés egybehívása érdekében. Ezen a nagygyűlésen fogják megállapítani milyen lesz a szászok maguktartása a legközelebbi képviselőválasztásokon.

Ujabb földszakadás.

Bécs, szeptember 10. (Saj. tud. táv.) Az augsig-teplitzi vasutvonal mentén ujabb süppedések, földszakadások történtek, minek következtében a vasuti forgalmat beszüntették.

Baj Bulgáriában.

Szófia, szept. 10. (Saját tud. táv.) A Stoilov-kormány alatt erősen inog a talaj. Az ingást Ferdinánd fejedelem is érzi. Lobanoff herceg orosz külügyminiszter halálával ugyanis dugába dőlt a megegyezés Oroszországgal, miért Zankov párthívei fennen hirdetik, hogy a fejedelem leköszönése elkerülhetlen.

A belga király balesete.

Brüsszel, szeptember 10. (Saj. tud. táv.) II. Lipót királyt ma, midőn hadsegédével a vasúthoz kocszott, baleset érte. Kocsija fölborult és hadsegédével együtt kibukott. A királyt nem érte baj, a hadsegéd megsérült.

Palmieri meghalt.

Nápoly, szeptember 10. (Saj. tud. táv.) Palmieri világhírű csillagász, számos tudományos mű írója és több csillagászati műszer föltalálója, — a Vezuvon levő observatorium igazgatója 89 éves korában meghalt.

Megmérgezett nagyvezér.

London szeptember 10. (Saj. tud. táv.) Tangerből távirják, hogy a nagyvezért, — bár a hír még megerősítésre szorul — megmérgezték.

Republikánusok Spanyolországban.

Valencia, szeptember 10. (Saját tud. táv.) Fölmerült egy fegyveres republikánus csapat — még nem tudni minő szándékkal, — melyek üldözésére csendőroket küldtek ki.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.**Budapesti áru és értéktőzsde.**

— Gyenes Lajos ország jelentése. —

Budapest, szeptember 10.

Gabonaüzlet: Buzsma jói kínáltak, a vételkedv szintén volt s az

irányzat változatlan maradt. Elkelt 30000 métermázsa buza jól tartott áron.

Határüzlet: Amerikából 1/3 ota magasabb árfolyamokat jelentettek s nálunk is szilárdan indult az üzlet, s igen élénk kereslet mellett szilárdan zárult is.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.85—6.86
Tavaszi buza	7.16—7.17
Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengeri	8.82—8.83
Őszi tengeri	8.90—8.91
Tavaszi zab	—
Őszi zab	5.36—5.38
Tavaszi rozs	—
Őszi rozs	5.98—5.99
Tavaszi repese	11.10—11.20

Értéktőzsde: A kétnapi magánforgalmon tetemesen megszilárdultak az árfolyamok s ma szintén élénk kereslet mellett szilárdan zárultak.

Zárul 12 órakor:

Oszták hitelrészvény	376.60
Magyar hitelrészvény	414.25
Oszták államvasut	378.50
Lombard	237.50
Jelszlog hitelbank	251.50
Rima-Murányi	247.50
Villamosvasut	282.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Szeptember 9. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli sulyban) 54—55 krig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm sulyban) — krig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogrammon felüli sulyban) — krig. (párónként 400 kilogramm terjedő sulyban) — krig. Öreg közép (párónként 300—400 kilogramm sulyban) — krig. Közép (párónként 220—250 kilogramm sulyban) — krig. Könyű (párónként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehez (párónként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krig. Sertés-letszám: 1896. évi szeptemberhő 6-án volt készlet 2945 darab, 1896. évi szeptember hó 8-án felhajtott 1233 darab, 1896. évi szeptember hó 8-án elszállított — 44 darab. 1896. évi szeptember hó 9-én marad készletben 4184 darab. A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S z e z s z ö z i e t.

— Szeptember 10. —

Mai jegységeink: Készára nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, kocsinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter 1/2 beleértve 25 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermázsanként.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 10. d. u. 5 óra.

Buza bánási uj	6.70—7.10
Buza tiszavidéki	6.90—7.25
Buza pestvidéki	6.85—7.20
Buza fejérmegyei	6.85—7.20
Buza báoskai	6.90—7.30
Roze uj, elsőrendű	6.10—6.20
Roze uj, másodrendű	6.05—6.10
Arpa takarmány	4.20—4.50
Arpa égetni való	5.20—5.90
Arpa sörfőzdei	6.40—7.70
Zab	5.30—5.75
Tengeri bánási	8.30—8.90
Tengeri másnemű	8.70—8.75
Káposzta-repoze bánási	9.90—10.50
Köles	—
Buza márczius—április	7.19—7.20
Buza szeptember—október	6.83—6.90
Buza május—június	—
Roze szeptember—október	6.23—6.25
Tengeri május—június	5.94—5.98
Tengeri július—augusztus	3.85—3.70
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	5.84—5.86
Zab szeptember—október	5.29—5.31
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	11.10—11.20

IDEGENEK NEVSORA.

— Szeptember 10. —

Nemzeti szálloda: Riosz Sándor kereskedő, Pécska. Kimgel János magánzó, Ernesztháza.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy mindaddig, míg az üvegtetővel ellátott nagy dísz ebédlő elkészül a táncztermet becses rendezésére, mint értemet az igen tisztelt vendégeimnek. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel:

NAGY LAJOS,

a „Fehér Kereszt” szálloda bérlelője.

Uj confection-üzlet!

A nagyérd. hölgyközönség becs. figyelmébe!

Ertesítjük mély tisztelettel a nagyérdemű aradi, úgy mint a vidéki mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy a mai kor minden igényeinek megfelelő

női divat és confection-üzletet
egybekötve

női ruha készitési vállalattal
megnyitottuk.

Mérték szerint megrendelhető a legfinomabb, az összes női szükségletekben létező, úgy felső, valamint kim-nő női ruhák a legjutányosabb árak mellett kaphatók és megrendelhetők, egymint:

gallérok, kepek, mantillók, bundák és szörme-
aruk a

legelső párisi, bécsi és berlini
modellek szerint.

Vidéki megrendeléseket pontosan mérték
szerint eszközünk.

A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását
kérve, maradtunk kitűnő tisztelettel

Klein L. és Társa

Arad, Andrassy-tér 24. Neumann palota.

1238

1096/1896.

1261

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint tikkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy ősv. Róth Lipótné aradi lakos végrehajthatónak Ordody Andrásné végrehajtást szenvedő elleni 5400 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécskai kir. járásbíró területén lévő M.-Pécskán fekvő, az. m. pécskai 64. sz. tjkvben A L. 10. sorsz. a. foglalt ingatlanra, mely egész ingatlanosság tikvileg Ordody Andrásné szül. Közeles Teréz tulajdonát képezi, az 1881. évi LX. t.-cz. 211. §-a értelmében az árverést 1259 frtban eszennel megállapított kikiáltási árnban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi szeptember hó 26-ik napján d. e. 10 órakor alulírott bíróság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 125 forint 90 krajczárt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3893. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, 1896. évi június hó 24-ik napján.

A pécskai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Novák
kir. járásbíró.

2509/1896. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél egy 700 frt évi fizetéssel kapcsolatos irodai segédtszti állás üresedésbe jövén, azokat a kik ezen állást elnyerni óhajtják s az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ában elbirt minősítéssel bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket 1896. évi október hó 10-ig hozzám benyujtsák.

Arad, 1896. szeptember 10-én.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

Alulírott körjegyzőnél

a jegyzői teendőkhöz

teljesen jártas irnok

azonnal

alkalmazást nyerhet

mosás és ágyneműn kívüli ellátás mellett, hav. 25 frt fizetéssel.

Kelt, 1896. szeptember 9.

1259

Rácz Márton,
körjegyző.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a tüzőrségi laktanya és a Kossuth-utcai iskola-épület alatt levő pincze helyiségeknek azonnal béradása iránt folyó évi szeptember hó 21-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 1. a tüzőrségi épület alatti pinczére nézve 170 frt.

2. a Kossuth utcai pinczére nézve 40 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1896. évi agusztus hó 31-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay

aljegyző.

Az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

20125-1896-

Hirdetmény.

Az 1896-1898 évekre való érvénnyel kivett III. oszt. kereseti adó alapján kiszámított általános jövedelmi pótdadó kivétési lajstroma azon czéltől tétetik f. évi szeptember 9-én kezdődő 8 napi közszemlére a városi adóügyi osztály 1. számú termébe, miszerint ez idő alatt azt az érdekeltek betekinthevén, az ellen felmerülő esetleges kifogásaikat a közigazgatási bizottsághoz címzet, a kir. pénzügyigazgatósághoz benyújtandó kérvényben előterjesztessék. És pedig azok, kik ez adónemmel egyuttal először lettek megróva, az adónemnek adókönyvecskéjébe lett előírása napjától, azok pedig, kik az adónemmel már mult évben is terhelvék, a lajstrom kitételének napjától számított 15 nap alatt.

Arad, 1896. évi szept. 5.

A városi tanács.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szivesen ajánlkozik minden bárhol és bárk által hirdetett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s közzetben tart következő megbízható határu szereket:

Chinin-cukor es Chinin csokolade gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszoruztak. Mind az 6 világrészben el van torjedve. Egy darab 8 kr.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szhideglelés ellen felnöttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatású és ártalmatlan szer. ből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Bratzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonnala megsüntet. 1 üveg 35 kr.

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó szepők, pattanások és májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépít hatásában minden más szert felülmul. Egy kis tégely 70 kr. és egy napv tégely 1 frt.

Anosmin a lábizzadá: és feltörés ellen biztosan használhat. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitűnő gyógynek, dr. Szabó Gyula világhírű jinczejéből, Ára 1. üvegnek 8 és frt.

Ménesi aszúbor Egy 36 centil. üveg 1 frt 50 krajczár.

Chinabor 2% Chinin tartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor 2% Chinin és vasoxyd tartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor 4.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengali tüzek. Füst és szag nélkül, vöröfehér és sárga színben. Egy kr 2 frt.

Magnesium fáklják. 150 normal gyertya-égo, 1 drb 80 kr. 12 percsig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percsig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violassinben) 1 adag 1/2 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalsam. A megfagyott kezét vagy san meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle ből eredt rheumás és oszpos fájdalom ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindenen gyógyszernek — a pakolási eszköz költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek.

Ujanosak ezen gyógyszertárban minden vegyviassálatra gbitásnk elfogadhatnak és lelkiismeretesen teljesítnek.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy az aradi vízvezeték művek részvény-társasága a víz szolgáltatását 1896. évi augusztus hónap első napján megkezdte, és a víz szolgáltatását mind addig ingyenesen eszközli, még azt a szerződésnek megfelelőleg fogja szolgáltatni.

Arad, 1896. évi július hó 25-én.

A városi tanács.